

**Poikkeuksellinen säännöllinen työaika. Ensihoitopalvelu.
Dnrot 7/2015 ja 7a/2015, annettu 1.12.2015**

Aluehallintoviraston päätösten lupaehtojen kohtaan 2 lisättiin virke. Muilta osin aluehallintoviraston päätösten lopputuloksia ei muutettu.

Huom. Annettu liitepäätöksenä. Ks. myös työtuomioistuimen päätös TT 2016:58.

Oikaisuvaatimuksen 1 (dnro 7/2015) tekijä: Luottamusmies A, Tehy ry

Vireille: 19.3.2015

Oikaisuvaatimuksen kohde:

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen päätös dnro LSSAVI/1057/04.07.02/2014, joka on annettu 17.2.2015 (liite nro 1).

Oikaisuvaatimus on työneuvoston päätöksen liitteenä (liite nro 2). Työnantaja ei ole antanut lausumaa oikaisuvaatimuksen johdosta.

Oikaisuvaatimuksen 2 (dnro 7a/2015) tekijä: Luottamusmies B, Tehy ry

Vireille: 19.3.2015

Oikaisuvaatimuksen kohde:

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen päätös dnro LSSAVI/1108/04.07.02/2014, joka on annettu 17.2.2015 (liite nro 3).

Oikaisuvaatimus on työneuvoston päätöksen liitteenä (liite nro 2). Työnantaja ei ole antanut lausumaa oikaisuvaatimuksen johdosta.

Työneuvoston päätös:

Käsittelyratkaisu:

Työneuvosto päätti hallintolain (434/2003) 25 §:n nojalla käsitellä oikaisuvaatimukset 1 ja 2 yhdessä sekä antoi niistä yhteisen päätöksen.

Pääasiaratkaisu:

Aluehallintoviraston päätösten lupaehtojen kohtaan 2 lisättiin seuraava virke:

”Jos poikkeusluvan mukaisen yhden jakson päättyessä havaitaan, että työtunteja on sen aikana kertynyt juuri mainitun työvuorokohtaisen ylityön vähentämisen jälkeenkin enemmän kuin 114,75, on sanottu erotus korvattava työntekijälle 50 prosentilla korotetulla tuntipalkalla.”

Muilta osin aluehallintoviraston päätösten lopputuloksia ei muutettu.

Perustelut pääasiaan:

Työaikalain (605/1996) 6 §:n mukaan säännöllinen työaika tulee järjestää enintään kahdeksaksi tunniksi vuorokaudessa ja keskimäärin enintään 40 tunniksi viikossa. Saman lain 14 §:n 1 momentissa (1518/2009) on kuitenkin säädetty mahdollisuudesta poiketa näistä rajoituksista aluehallintoviraston antamalla luvalla. Poikkeuslupa voidaan antaa, jos työ on laadultaan sellaista, että sitä suoritetaan vain aika ajoin sen vuorokautisen työajan kuluessa, jona työntekijän on oltava valmiina työhön. Nyt käsiteltävistä oikaisuvaatimuksista käy ilmi, että noudatettu työaikajärjestelmä on osittain epäselvä sekä sen suhteen, mitä työnantaja ymmärtää ns. aktiivityöajalla, että poikkeusluvan perusteella teetettävien työvuorojen tosiasiallisen pituuden osalta.

Poikkeuslupaan perustuvan säännöllisen vuorokautisen työajan pituudelle ei ole asetettu nimenomaisia rajoja työaikalain 14 §:n 1 momentissa tai sen esitöissä. Työaikalainsäädännössä rajoitetaan työajan enimmäispituutta, eikä poikkeuslupakaan siksi lähtökohtaisesti estä työnantajaa teettämästä myös siinä tarkoitettua lyhyempiä työvuoroja. Tämä tulkinta käy ilmi työneuvoston aiemmista päätöksistä 4/2014, 11/2014, 12/2014 ja 10/2015. On kuitenkin huomattava, että poikkeuslupa myönnetään – työaikalain 14 §:n otsikostakin ilmenevin tavoin – säännöllisen työajan järjestämistä varten. Jos luvan piirissä olevilla työntekijöillä jatkuvasti teetetään siinä myönnettyä lyhyempiä työvuoroja, ei työnantajalla voitane enää katsoa olevan tarvetta luvan mukaiseen säännölliseen työaikaan. Työneuvosto toteaa, että myönnetty poikkeuslupa voidaan työneuvostosta ja eräistä työsuojelun poikkeusluvista annetun lain 10 §:n (1527/2009) 3 momentin nojalla peruuttaa, jos luvan myöntäminen on perustunut virheellisiin tietoihin asiaan vaikuttavista tosiasioista tai olosuhteet ovat päätöksen antamisen jälkeen olennaisesti muuttuneet.

Kummassakin oikaisuvaatimusten kohteena olevassa aluehallintoviraston päätöksessä käytetyn sanan ”palvelusvuoro” on katsottava tarkoittavan työvuoroa eli työajaksi luettavaa aikaa. Varallaolojärjestelyt eivät voi kuulua työaikalain 14 §:n 1 momentissa tarkoitettun poikkeusluvan piiriin.

Poikkeusluvassa on työaikalain 22 §:n 4 momentissa edellytetyin tavoin mainittava myös ne perusteet, joiden mukaan ylityöstä maksettava korotettu palkka lasketaan. Aluehallintovirasto on päätöksissään myöntänyt luvan 24 tunnin työvuoroihin ja määritellyt korotettuun palkkaan oikeuttavaksi ylityöksi 24 tuntia käsittävän työvuoron lisäksi tehdyn työn. Ylityön käsite on määritelty työaikalain 17 §:ssä. Tämän lainkohdan perusteella ylityötä on työnantajan aloitteesta (muun muassa) työaikalain 14 §:ssä tarkoitetun säännöllisen työajan lisäksi tehty työ. Koska aluehallintoviraston myöntämän poikkeusluvan mukainen säännöllinen työaika on 24 tuntia, maksetaan työntekijälle korottamaton tuntipalkka, jos työvuoron pituus on enintään 24 tuntia, ellei esimerkiksi työehtosopimuksesta muuta johdu. Tätä lyhyempien työvuorojen osalta työneuvosto viittaa perusteluissa jo edellä toteamansa. Tällaisten työvuorojen teettäminen säännönmukaisesti voi olla osoitus siitä, ettei tarvetta poikkeusluvan mukaiseen 24 tunnin työvuoroon ole olemassa.

Oikaisuvaatimuksissa on lisäksi pyydetty työneuvostoa määrittelemään, miten työntekijälle tulisi korvata ylimääräinen, työvuoroluetteloon suunnittelematon työvuoro. Työneuvosto toteaa, että tällaisen työvuoron ajalta työntekijälle maksetaan korottamaton tuntipalkka siltä osin kuin kysymys ei ole edellisessä kappaleessa tarkoitetusta ylityöstä. Jos poikkeusluvan mukaisen yhden jakson päättyessä havaitaan, että työtunteja on sen aikana kertynyt juuri mainitun työvuorokohtaisen ylityön vähentämisen jälkeenkin enemmän kuin 114,75, on sanottu erotus korvattava työntekijälle 50 prosentilla korotetulla tuntipalkalla.

Lupaehtojen mukaan aktiiviyöajan pituus on 24 tunnin työvuorossa enintään 12 tuntia. Poikkeusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että työtä suoritetaan vain aika ajoin työvuoron kuluessa. Aktiiviyöajan pituuden määrittelystä riippumatta työnantajan tulee huolehtia siitä, että työ pysyy laadultaan vain aika ajoin työvuoron kuluessa suoritettavana.

Näin täydennettyinä työneuvosto hyväksyy aluehallintoviraston päätösten lopputulokset.

Sovelletut lainkohdat:

Työaikalain 14 §:n (1518/2009) 1 momentti.

Päätös on yksimielinen ja se perustuu puheenjohtaja Pärnäsén, jäsenten Ahonen, Koivu ja Romo sekä varajäsen Janaksén mielipiteeseen.